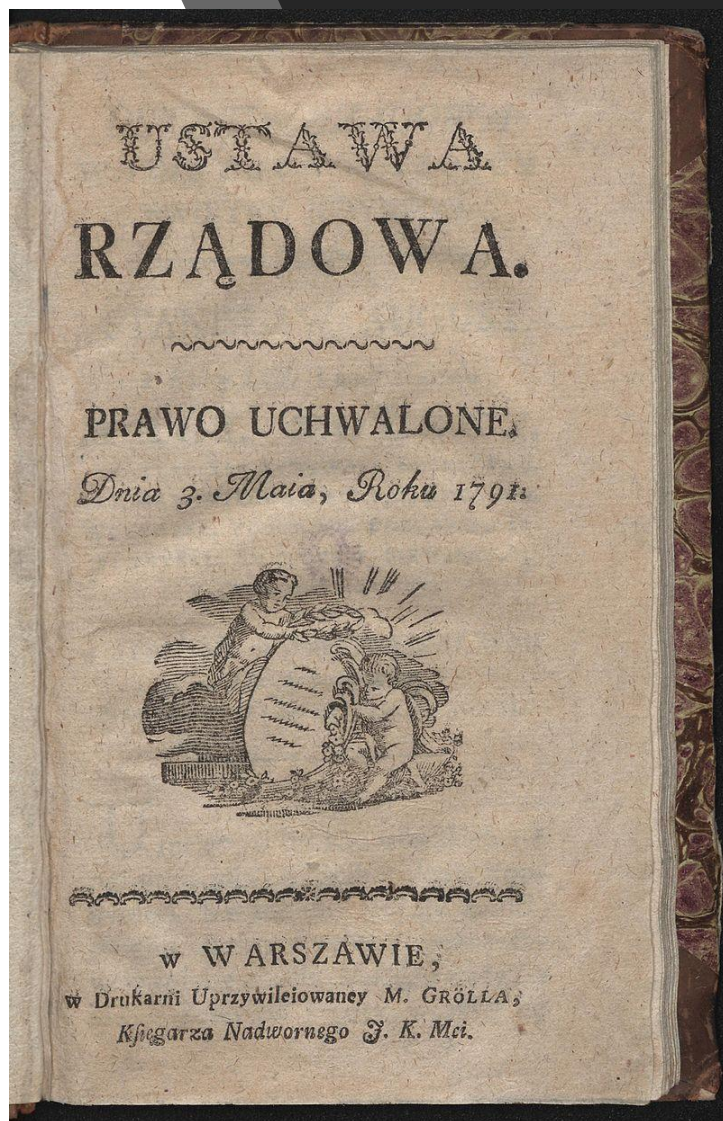

Autorzy

Konstytucji

3 Maja

- **Konstytucja 3 maja**, właśc. **Ustawa Rządowa z dnia 3 maja** – uchwalona 3 maja 1791 roku ustawa regulująca ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Powszechnie przyjmuje się, że Konstytucja 3 maja była pierwszą w Europie i drugą na świecie (po konstytucji amerykańskiej z 1787 r.) nowoczesną, spisaną konstytucją

- Stanisław Małachowski
 - hrabia na Końskich i Białaczowie, prezes Senatu Księstwa Warszawskiego w latach 1807–1809, senator-wojewoda Księstwa Warszawskiego w 1809 roku, stały przedstawiciel stanów w Straży Praw, starosta sądecki, marszałek konfederacji Korony Królestwa Polskiego i marszałek Sejmu Czteroletniego w 1788, 24 sierpnia w okresie 1780–1792, podstoli koronny w 1779, marszałek Trybunału Głównego Koronnego w 1775 roku, starosta sądecki w okresie 1755–1784.
 - Syn Jana, brat Mikołaja, Antoniego i Jacka

W grudniu 1806 został wezwany przez Napoleona do Warszawy, gdzie 14 stycznia 1807 został prezesem Komisji Rządzącej. W październiku 1807 król Fryderyk August III mianował go prezesem Rady Ministrów Księstwa Warszawskiego. *Był to wybór nieodpowiedni [...] Małachowski był człowiekiem poprzedniej generacji, [...] nie miał zrozumienia dla potrzeb scentralizowanego i biurokratycznego państwa napoleońskiego* (Andrzej Zahorski). Jako prezes Rady, Małachowski był zwolennikiem reaktywowania w Księstwie Konstytucji 3 maja i przeciwnikiem wprowadzenia Kodeks Napoleona oraz innych projektów ministra sprawiedliwości, Feliksa Łubieńskiego. Gdy król opowiedział się przeciwko jego pomysłom, w grudniu 1807 złożył dymisję.

W 1808 otrzymał nominację na honorowe stanowisko prezesa senatu. W tej też roli w marcu 1809 otwierał pierwszy sejm Księstwa, na którym wystąpił z atakiem na Kodeks Napoleona, nie uzyskał jednak szerszego poparcia.

- **Stanisław August**, urodzony jako **Stanisław Antoni Poniatowski** herbu Ciołek (ur. 17 stycznia 1732 w Wołczynie, zm. 12 lutego 1798 w Petersburgu) – król Polski w latach 1764–1795, ostatni władca Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
- Ocena jego panowania pozostaje przedmiotem sporów. Doceniany jako inicjator i współautor reform ustrojowych przeprowadzonych przez Sejm Czteroletni, jeden z głównych autorów Konstytucji 3 maja oraz jako mecenas nauki i sztuki, Stanisław August był równocześnie krytykowany jako król wybrany na tron polski dzięki poparciu cesarzowej Imperium Rosyjskiego Katarzyny II, oraz za to, że nie zdołał zapobiec rozbiorom Rzeczypospolitej i przystąpił do konfederacji targowickiej.
- Od 1755 był stolnikiem wielkim litewskim, a następnie w latach 1756–1764 starostą przemyskim. W latach 1755–1758, przebywając na dworze petersburskim, nawiązał romans z księżną Katarzyną Aleksiejewną, przyszłą cesarzową Rosji. Związany z Familią Czartoryskich, stał się jej kandydatem na króla Polski po śmierci Augusta III. Z osobistym poparciem Katarzyny II i przy wojskowej interwencji Rosji został wybrany na króla na sejmie elekcyjnym w 1764.
- Wbrew oczekiwaniom cesarzowej, usiłował zmodernizować i wzmocnić znajdującą się w trudnej sytuacji politycznej Rzeczpospolitą. Rozpoczął realizację programu Familii, czyli wzmocnienia władzy królewskiej i reformy ustroju państwa. W 1765 założył w Warszawie Szkołę Rycerską mającą kształcić przyszłych kadetów. Formował stałą polską służbę dyplomatyczną. Jego wysiłki reformatorskie spotkały się z opozycją zewnętrzną ze strony Prus, Imperium Habsburgów i Imperium Rosyjskiego, w których interesie leżało utrzymanie słabej pozycji Rzeczypospolitej; a także z opozycją wewnętrzną, głównie w kręgach konserwatywnej magnaterii. Reformatorskie działania króla doprowadziły do interwencji Rosji, rzekomo w obronę ustroju Rzeczypospolitej i praw dysydentów. W odpowiedzi na wkroczenie wojsk rosyjskich zawiązała się antykrólewska i antyrosyjska konfederacja w Barze (1768–1772), co nasiliło kryzys w państwie. Następstwem klęski konfederacji był I rozbiór Polski w 1772.

- **Hugo Stumberg Kołłątaj** herbu Kotwica, (ur. 1 kwietnia 1750 w Dederkałach Wielkich, zm. 28 lutego 1812 w Warszawie) – polski polityk, mąż stanu, publicysta oświeceniowy, pisarz polityczny, katolicki prezbiter, kanonik, satyryk, poeta, geograf, historyk. W latach 1782–1786 rektor Szkoły Głównej Koronnej, referendarz wielki litewski od 1786, podkanclerzy koronny od 1791, radca wydziału skarbu Rady Najwyższej Narodowej w 1794. Jeden z twórców Konstytucji 3 maja, po której uchwaleniu Kołłątaj został mianowany podkanclerzym koronnym (1791) i założył Zgromadzenie Przyjaciół Konstytucji Rządowej. W czasie wojny polsko-rosyjskiej na zebraniu Straży Praw 23 lipca 1792 roku nakłaniał króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do jak najszybszego przystąpienia do konfederacji targowickiej, do której sam zgłosił zamiar przystąpienia. Wystraszony postawą tłumów, które protestowały przeciwko akcesowi do konfederacji, uciekł w nocy z 24 na 25 lipca ze stolicy.
- Przygotowywał i uczestniczył w insurekcji kościuszkowskiej, wchodząc w skład Rady Najwyższej Narodowej, obejmując w niej Wydział Skarbu i prezentując bardziej radykalne poglądy niż w okresie Konstytucji 3 Maja. Pod koniec powstania kościuszkowskiego po szturmie Pragi 4 listopada 1794 Hugo Kołłątaj potajemnie opuścił Warszawę. 6 grudnia 1794 został aresztowany z rozkazu cesarskiego przez starostę przemyskiego Luegera na rogatek Przemysła, w drodze przez Galicję i Węgry do Wenecji.

- **Roman Ignacy Franciszek Potocki** herbu Pilawa (ur. 28 lutego 1750 w Radzynie Podlaskim, zm. 30 sierpnia 1809 w Wiedniu) – minister policji w 1791 roku, marszałek wielki litewski w latach 1791–1794, minister policji w Straży Praw, marszałek Rady Nieustającej i członek Departamentu Interesów Cudzoziemskich Rady Nieustającej w 1779 roku, członek Komisji Edukacji Narodowej w latach 1773–1791, w latach 1781–1784 wielki mistrz Wielkiego Wschodu Narodowego Polski, polski polityk i działacz patriotyczny, publicysta, dramatopisarz, poeta, pedagog, historyk i tłumacz. Ignacy Potocki, wniósł wielki wkład w redakcję ostatecznego kształtu Konstytucji 3 Maja

- **Julian Ursyn Niemcewicz** (ur. 16 lutego 1758 w Skokach na Polesiu, zm. 21 maja 1841 w Paryżu) – polski dramaturg, powieściopisarz, poeta, historyk, pamiętnikarz, publicysta, tłumacz, wolnomularz, zastępca wielkiego mówcy Wielkiej Loży Narodowej Wielkiego Wschodu Polskiego w 1781 roku, członek Komisji Edukacji Narodowej w latach 1791–1792. Współautor (z Hugonem Kołłątajem) projektu Konstytucji 3 Maja (uczestniczył w potajemnych naradach). W 1791 był jednym z założycieli Zgromadzenia Przyjaciół Konstytucji Rządowej. W tym okresie blisko współpracował z Komisją Edukacji Narodowej, a ponadto w lutym roku 1792 objął funkcję przewodniczącego Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych

-
- **Tadeusz Wiktoryn Matuszewicz**
(ur. 1765 w Raśni, zm. 31 października 1819 w Bolonii) – polski mówca, publicysta, tłumacz, poeta i krytyk teatralny. Minister skarbu Królestwa Polskiego w latach 1815–1817, członek Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego w 1815 roku, minister skarbu Księstwa Warszawskiego od 30 września 1810, radca Rady Stanu Księstwa Warszawskiego w 1811 roku, jeden z inicjatorów zawiązania Konfederacji Generalnej Królestwa Polskiego 28 czerwca 1812, członek Rządu Centralnego Wojskowego Tymczasowego Obojga Galicji w 1809, wolnomularz.
-

-
- **Stanisław Kostka Potocki** (ur. w listopadzie 1755 w Lublinie, zm. 14 września 1821 w Wilanowie) – polski polityk, hrabia w Królestwie Kongresowym w 1820 roku, senator-wojewoda Księstwa Warszawskiego w 1807 roku, asesor sejmiku powiatowego warszawskiego w 1809 roku, członek Izby Edukacyjnej Księstwa Warszawskiego w 1808 roku, generał major artylerii koronnej w latach 1790–1792, generał artylerii koronnej w 1792 roku, poseł, członek Stronnictwa Patriotycznego na Sejmie Czteroletnim, działacz oświatowy, wolnomularz, prezes Rady Stanu i Rady Ministrów Księstwa Warszawskiego, prezes Senatu Królestwa Polskiego w latach 1818–1821, minister prezydujący w Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Królestwa Polskiego od grudnia 1815 roku do grudnia 1820 roku, głośny mówca i krytyk literacki, publicysta, historyk kultury, pamiętnikarz, poeta, dramatopisarz i tłumacz, wziął znaczący udział w wydarzeniach, które doprowadziły do uchwalenia Konstytucji 3 Maja, której był jednym z sygnatariuszy

Dziękuję za uwagę!